

9. CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII

9.1. Măsuri în favoarea conservării biodiversității

Conservarea biodiversității este unul dintre obiectivele de gospodărire prioritare, avute în vedere la amenajarea pădurilor. El răspunde cerințelor unei gospodăriri durabile a pădurilor, contribuind la conservarea speciilor și habitatelor naturale.

Conservarea biodiversității vizează realizarea mai multor obiective ce conduc la adoptarea următoarelor tipuri de măsuri:

- *măsuri generale favorabile biodiversității*, urmărite la nivelul fiecărui arboret, oricare ar fi funcțiile atribuite pe care acesta le îndeplinește, respectiv unitatea de gospodărire din care face parte;

- *măsuri specifice*, urmărite la nivelul pădurilor cu rol de ocrotire a ecofondului și genofondului forestier.

9.1.1. Măsuri generale favorabile biodiversității

Măsurile generale favorabile biodiversității sunt acele măsuri menite să asigure conservarea diversității biologice la nivelul tuturor ecosistemelor forestiere în vederea maximizării funcției ecoprotective prin conservarea diversității genetice și specifice.

În pădurile unității de producție și protecție în studiu se vor avea în vedere următoarele măsuri pentru asigurarea biodiversității:

- promovarea cu prioritate a regenerării naturale a arboretelor cu prilejul aplicării tratamentelor silviculturale, prin alegerea tratamentelor cu perioade medii și lungi de regenerare, în funcție de speciile din compoziția arboretelor respective, conform criteriilor de alegere a tratamentelor din normele tehnice în vigoare;
- în cazul în care regenerarea naturală nu este posibilă din diferite cauze, regenerarea artificială se va face numai cu puieți de proveniențe locale, aceștia fiind mai bine adaptați la condițiile staționale respective, astfel asigurându-se conservarea genofondului forestier local;
- la constituirea subparcelelor, conform criteriilor de constituire a subparcelelor, trebuie să se acorde o atenție sporită suprafețelor pe care se găsesc arbori din aceeași specie și populație (proveniență) și de aceeași vârstă sau de vârste apropiate;
- pentru conservarea ecotipurilor (climatică, edafică, biotică), este necesară includerea lor în subparcele distincte în vederea stabilirii de țeluri de gospodărire corespunzătoare;
- prin aplicarea lucrărilor silvotecnice se impune menținerea unui amestec bogat de specii la nivelul fiecărui arboret prin promovarea tuturor speciilor adaptate condițiilor staționale locale, potrivit tipului natural fundamental de pădure, în proporții corespunzătoare ecologic

și economic ce păstrează, din punct de vedere al bogăției de specii, caracterul natural al ecosistemelor;

- extragerea speciilor alohtone (specii introduse artificial sau regenerate natural, necorespunzătoare tipului natural fundamental al ecosistemului respectiv) prin intervențiile silvotehnice, atunci când acestea devin invazive;
- în principiu, amenajamentul nu prevede introducerea altor specii decât a celor corespunzătoare stațional. Dacă din diverse motive (cercetări științifice, crearea de colecții de specii sau varietăți etc.) se vor introduce specii, soiuri sau varietăți noi, acest lucru se poate face numai după o evaluare a impactului asupra ecosistemului și asupra integrității genetice a speciilor locale;
- în arboretele în care este prezent subarboretul, acesta nu trebuie extras prin lucrările silvotehnice, cu excepția situațiilor în care acesta afectează instalarea semințișului, în arboretele parcurse cu tăieri de regenerare, caz în care se va extrage un procent din subarboret, măsură ce face parte din lucrările de ajutorare a regenerării naturale, sau situației în care speciile arbustive respective stânjenesc dezvoltarea arboretelor tinere, exemplarele respective fiind extrase prin degajări;
- de asemenea, speciile arbustive vor fi protejate în culturile instalate pe terenuri degradate sau în liziere și luminișuri, unde vânatul găsește adăpost și hrană;
- se vor menține și întreține terenurile pentru hrana vânatului constituite din poieni și luminișuri, în vederea conservării păturii erbacee, respectiv păstrarea unei suprafețe cu aspect mozaicat, diversificat;
- se vor păstra arborii morți „pe picior” și „la sol”, cu prilejul efectuării tăierilor de regenerare și a lucrărilor de îngrijire și conducere, în vederea conservării microflorei și microfaunei, dar și pentru protejarea unor specii de insecte și păsări care cuibăresc în acești arbori;
- în cuprinsul arboretelor se vor păstra așa numiții „arbori pentru biodiversitate”, constituiți în buchete, grupe de arbori sau porțiuni mai mari, reprezentative sub aspectul biodiversității. Aceste porțiuni se pot constitui și ca subparcele distincte ce urmează să fie conduse până la limita longevității, urmând a fi apoi înlocuite, progresiv, cu alte porțiuni asemănătoare, cu prilejul tăierilor de regenerare și este de dorit să fie cât mai dispersate pe cuprinsul unității de gospodărire. În acest scop pot fi selectați arbori care prezintă putregai, scorbură, arbori cu lemn aflat într-un stadiu avansat de descompunere, dar nu în arborete afectate de factori destabilizatori sau vulnerabile din acest punct de vedere.
- se va avea în vedere menținerea bălților, pâraielor, izvoarelor, oricăror luciuri mici de apă, zonelor mlăștinoase, smîrcurilor, zonelor ripariene. Se va avea în vedere ca atunci când se execută lucrări silvice să se procedeze de așa natură încât să se evite fluctuații excesive al nivelului apelor, degradării digurilor naturale și, bineînțeles, poluarea apelor. Izvoarele de apă deranjate prin lucrări trebuie refăcute cât mai rapid.
- prin aplicarea măsurilor silviculturale prevăzute în amenajament cu privire la echilibrarea structurii pe clase de vârstă se va asigura conservarea biodiversității, întrucât fiecare clasă de vârstă este însoțită de un anumit nivel de biodiversitate;
- conducerea arboretelor la vârste mari, potrivit exploatabilității tehnice, care să favorizeze adoptarea de cicluri de producție lungi, creează premisele sporirii biodiversității. Faptul că într-o unitate de producție există arborete exploatabile cu vârste înaintate (cum este cazul în U.P. I Poiana Horea) denotă un nivel ridicat al biodiversității.

9.1.2. Măsuri specifice

Aceste măsuri sunt cele menite să asigure conservarea și/sau protecția valorilor de biodiversitate (obiectivelor de conservare) pentru care pădurilor și terenurilor de împădurit respective li s-au atribuit funcții prioritare de protecție (*subgrupa 1.5 – păduri de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier*).

Amenajamentele silvice dispun de mijloace de identificare, de descriere și de inventariere a biodiversității, la diferite niveluri ale acesteia, elemente ale biodiversității fiind cuprinse atât în amenajamente, cât și în descrierea parcelară.

Peste fondul forestier al U.P. I Poiana Horea se suprapun, conform Rețelei ecologice europene Natura 2000, *situl de importanță comunitară ROSCI0002 – Apuseni* și *aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 – Munții Apuseni – Vlădeasa*. Întreaga suprafață a U.P. I Poiana Horea este inclusă în cele două situri peste care se suprapune și **Parcul Natural Apuseni**.

Arboretele sunt gospodărite conform tipului funcțional în care sunt încadrate, în continuare fiind prezentate câteva informații legate de gospodărirea arboretelor care fac parte din ariile Natura 2000.

Suprafețele ocupate de ariile naturale protejate

Tabelul 9.1.2.1.

Categorii de folosință forestieră	Suprafață [ha]	Suprafața inclusă în ariile protejate ROSCI0002 și ROSPA0081
Păduri	4318,08	4318,08
Terenuri cu destinație specială (afectate gospodăririi silvice)	27,45	27,45
Terenuri neproductive	1,05	1,05
Litigii	15,99	15,99
T o t a l	4362,57	4362,57

Acestor arborete li s-au atribuit funcții de protecție restrictive, de unde se poate deduce importanța dată de amenajamente rolurilor de protecție ale pădurii, recunoașterea și certificarea dată de aceste lucrări (amenajamentele) funcțiilor de protecție ale pădurii, printre care se numără și protejarea mediilor de viață forestiere și a speciilor ce populează aceste medii.

9.1.2.1. Situl de importanță comunitară ROSCI0002 - Apuseni

9.1.2.1.1. Descrierea sitului

Situl de tip „G” **ROSCI0002 Apuseni** – *sit de importanță comunitară*, este arie specială de conservare, declarată conform Directivei Habitare a Uniunii Europene, pe baza speciilor și habitatelor de interes european care se găsesc pe teritoriul lui. Totodată acesta a fost recunoscut în legislația românească prin Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 776/2007 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrată a Rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Are o suprafață totală de 75867,50 ha și este situat în județele Cluj – 38 %, Bihor – 37 % și Alba – 25%.

În prezent, situl este în custodia Parcului Natural Apuseni.

Conform rețelei ecologice europene Natura 2000, zona teritorială a U.P. I Poiana Horea, este inclusă integral în suprafața sitului, în suprafață de 4362,57 ha.

9.1.2.1.2. Tipuri de habitate prezente în sit

Tabelul 9.1.2.1.2.1.

Cod	Denumire habitat	Pondere	Reprezentativitate	Suprafață relativă	Stare de conservare	Global
3220	Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane;	1	B	B	B	B
3230	Vegetație lemnoasă cu Myricaria germanica de-a lungul râurilor montane;	0,01	C	C	B	B
3240	Vegetație lemnoasă cu Salix eleagnos de-a lungul râurilor montane;	1	B	C	B	B
3260	Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan, cu vegetație din Ranunculion fluitantis și Callitricho-Batrachion;	1	B	C	B	B
4030	Lande uscate europene;	1	A	A	A	A
4060	Tufărișuri alpine și boreale;	3	A	B	A	A
6110*	Pajiști rupicole calcifile sau bazifile din Alysso-Sedion albi	0,001	A	B	A	A
6150	Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	0,1	B	C	B	B
6170	Pajiști calcifile alpine și subalpine;	0,1	B	C	B	B
6190	Pajiști panonice de stâncării (Stipo-Festucetalia pallentis);	0,1	B	C	B	B
6210	Pajiști xerofile seminaturale și facies cu tufișuri pe substrat calcaroase (Festuco-Brometalia) (* situri importante pentru orhidee);	0,1	B	C	B	B
6230*	Pajiști montane de Nardus bogate în specii pe substraturi silicioase;	0,01	B	B	B	B
6410	Pajiști cu Molinia pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase – Molinion caeruleae;	0,1	B	B	B	B
6430	Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin;	1	B	C	B	B
6510	Fânețe de joasă altitudine (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis);	1	B	C	B	B
6520	Fânețe montane;	20	B	B	B	B
7110*	Tinoave bombate active;	0,1	A	C	B	B

Cod	Denumire habitat	Pondere	Reprezentativitate	Suprafață relativă	Stare de conservare	Global
7120	Tinoave bombate degradate, capabile încă de regenerare naturală;	0,01	C	B	B	B
7140	Mlaștini turboase de tranziție și turbării mișcătoare;	0,5	B	C	B	B
7150	Depresiuni turboase cu vegetație de Rhynchosporion;	0,1	A	A	B	B
7220*	Izvoare mineralizate încrustante cu formare de tuf calcaros (Cratoneurion);	0,03	C	C	B	C
8110	Grohotișuri silicioase din etajul montan până în cel alpin – Androsacetalia alpinae și Galeopsietalia ladani;	0,01	C	C	B	B
8120	Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin - Thlaspietia rotundifolii;	0,004	D			
8160*	Grohotișuri medio-europene carbonatice din etajele Colinar și Montan;	0	B	C	B	B
8210	Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase;	0,1	A	C	A	B
8220	Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	0,01	B	C	B	B
8310	Peșteri în care accesul publicului este interzis;	25	A	A	A	A
9110	Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum;	2,2	A	C	A	A
9130	Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum;	1	B	C	B	B
9150	Păduri medio-europene de fag din Cephalanthero-Fagion;	2	A	B	A	A
9170	Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum;	0,5	C	C	B	C
9180*	Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	1	B	B	B	B
91D0*	Turbării cu vegetație forestieră;	0,05	A	B	A	A
91E0*	Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior – Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae;	0,5	B	B	B	B
91Q0	Păduri vest-carpatiche de Pinus sylvestris pe substrat calcaros;	0,2	A	A	A	A

Cod	Denumire habitat	Pondere	Reprezentativitate	Suprafață relativă	Stare de conservare	Global
91V0	Păduri dacice de fag - Symphyto- Fagion;	5,5	A	C	B	A
91Y0	Păduri dacice de stejar și carpen;		A	C	A	A
9410	Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana – Vaccinio – Piceetea;	20	A	B	A	A
9420	Păduri alpine de Larix decidua și/sau Pinus cembra.	0,5	B	B	B	B

Reprezentativitate: A – excelentă, B – bună, C – semnificativă, D – nesemnificativă.

Suprafața relativă: A – $100 \geq p > 15\%$, B – $15 \geq p > 2\%$, C – $2 \geq p > 0\%$.

Stare de conservare: A – excelentă, B – bună, C – medie sau redusă

Evaluare globală: A – valoare excelentă, B – valoare bună, C – valoare considerabilă.

Dintre cele 39 tipuri de habitate de interes comunitar menționate în formularul standard al sitului, în suprafața administrată de O.S. Belîș în zona de suprapunere cu situl, sunt prezente patru tipuri de habitate (Tabelul 17), identificate pe baza descrierii asociațiilor vegetale existente în zona analizată și a corespondenței dintre tipurile de pădure și habitatele din sistematica românească și habitatele de interes comunitar (Doniță ș.a., 2005).

9.1.2.1.3. Tipuri de pădure incluse în habitate prezente în cadrul planului și suprafața lor

Tabelul 9.1.2.1.3.1.

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat românesc	Tip de pădure	U.P. I Poiana Horea	
			ha	%
9110 – Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum	R4102 Păduri sud-est carpatice de molid (Picea abies), fag (Fagus sylvatica) și brad (Abies alba) cu Hieracium rotundatum	134.1. Amestec de rășinoase și fag pe soluri schelete (s)	193,71	4
	Total		193,71	4
91D0* – Turbării cu vegetație forestieră	R4412 Rariști sud-est carpatice de molid (Picea abies) și/sau pin silvestru (Pinus sylvestris) de tinoave	117.2. Rariște de molid cu Sphagnum și Vaccinium myrtillus (i)	4,15	-
	Total		4,15	-
9410 – Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana - Vaccinio – Piceetea	R4203 Păduri sud - est carpatice de molid (Picea abies) cu Soldanella cuneifolia	111.4. Molidiș cu Oxalis acetosella pe soluri schelete (m)	2300,93	53
		112.1. Molidiș cu mușchi verzi (m)	278,14	5
	R4205 Păduri sud - est carpatice de molid (Picea abies) cu Oxalis acetosella	111.1. Molidiș normal cu Oxalis acetosella (s)	240,08	6
	R4206 Păduri sud - est carpatice de molid (Picea abies) și brad (Abies alba) cu Hieracium rotundatum	115.3. Molidiș cu Vaccinium myrtillus (i)	402,33	9

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat românesc	Tip de pădure	U.P. I Poiana Horea	
			ha	%
9410 – Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana - Vaccinio – Piceetea	R4208 Păduri sud-est carpatice de molid (Picea abies) și brad (Abies alba) cu Luzula sylvatica	114.1. Molidiș cu Luzula sylvatica (m)	193,56	4
		124.1. Molideto- brădet pe soluri schelete (m)	448,97	11
	<i>Total</i>		<i>3864,01</i>	<i>88</i>
Fără corepondență (după Donița, ș.a. 2005)			256,21	6
			256,21	6
TOTAL			4318,08	100

Prin amenajament, este reflectată situația comparativă între compoziția actuală a arboretelor și cea corespunzătoare tipului natural-fundamental de pădure, precum și situația provenienței arboretelor (naturale sau artificiale).

9.1.2.1.4. Specii enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE:

Mamifere

Tabelul 9.1.2.1.4.1.

Cod	Specie	Populație				Evaluarea sitului			
		Rezi- dentă	Migratoare			Popu- lație	Con- servare	Izolare	Global
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
1308	Barbastella Barbastellus (Liliacul-cârn)	P				A	B	C	B
1352*	Canis lupus (Lup)	P				C	B	C	B
1355	Lutra lutra	P				C	B	C	B
1361	Lynx lynx	P				C	B	C	B
1310	Miniopterus schreibersii (Liliacul-cu-aripi lungi)	P				B	B	C	B
1323	Myotis bechsteinii (Liliacul-cu-urechi late)	P				C	A	C	B
1307	Myotis blythii ()	P				B	B	C	B
1307	Myotis blythii ()	R				B	B	C	B
1321	Myotis emarginatus	P				C	B	C	B
1324	Myotis myotis ()	P				B	B	C	B
1324	Myotis myotis ()	R				B	B	C	B
1306	Rhinolophus blasii	P				B	B	B	B
1305	Rhinolophus euryale	P				B	B	B	B
1304	Rhinolophus ferrumequinum ()	P				B	B	C	B
1303	Rhinolophus hipposideros ()	P				B	B	C	B
1354*	Ursus arctos (Urs)	P				B	B	C	B

Amfibieni și reptile

Tabelul 9.1.2.1.4.2.

Cod	Specie	Populație				Evaluarea sitului			
		Rezi- dentă	Migratoare			Popu- lație	Con- servare	Izolare	Global
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
1166	Triturus cristatus	P				C	B	C	B
1193	Bombina variegata	P				C	B	C	B
4008	Triturus vulgaris ampelensis ()	P				A	B	A	B

Pești

Tabelul 9.1.2.1.4.3.

Cod	Specie	Populație				Evaluarea sitului			
		Rezidentă	Migratoare			Popu- lație	Con- servare	Izolare	Global
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
5266	Barbus petenyi ()	P				B	B	C	B
6965	Cottus gobio all others ()	P				B	B	C	B
4123	Eudontomyzon danfordi (Chiscar)	P				B	B	C	B
6145	Romanogobio uranoscopus ()	P				C	C	C	C

Plante

Tabelul 9.1.2.1.4.4.

Cod	Specie	Populație				Evaluarea sitului			
		Rezidentă	Migratoare			Popu- lație	Con- servare	Izolare	Global
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
1386	Buxbaumia viridis	P				C	B	B	B
4070*	Campanula serrata	P				B	B	C	B
1902	Cypripedium calceolus	P				D			
4097	Iris aphylla subsp. hungarica ()	P				C	B	C	B
1903	Liparis loeselii	P				B	B	C	B
2186	Syringa josikaea	P				A	A	A	A
4116	Tozzia carpathica	P				B	B	C	B

Nevertebrate

Tabelul 9.1.2.1.4.5.

Cod	Specie	Populație				Evaluarea sitului			
		Rezidentă	Migratoare			Populație	Con-servare	Izolare	Global
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
1093*	Austropotamobius torrentium	P				B	B	B	B
4014	Carabus variolosus	P				A	B	C	B
4057	Chilostoma banaticum	P				B	B	A	B
4030	Colias myrmidone	P				C	B	C	B
1074	Eriogaster catax	P				B	B	C	B
1065	Euphydryas aurinia	P				B	B	A	B
6169	Euphydryas maturna()	P				B	B	C	B
6199*	Euplagia quadripunctaria()	P				B	B	C	B
4050	Isophya stysi	P				B	B	C	B
1060	Lycaena dispar	P				B	B	C	B
1087*	Rosalia alpina	P				B	B	C	B

Alte specii importante de floră și faună

Tabelul 9.1.2.1.4.6.

Categoria	Specia	Categoria	Specia
Amfibieni	Bufo bufo	Amfibieni	Bufo viridis
Amfibieni	Triturus alpestris	Amfibieni	Rana temporaria
Amfibieni	Salamandra salamandra	Amfibieni	Triturus vulgaris
Pești	Barbatula barbatula (Grindel)	Pești	Thymallus thymallus (Lipan)
Pești	Barbus barbus (Mreana)	Pești	Salmo trutta fario (Păstrăv)
Pești	Chondrostoma nasus (Maște-negre)	Pești	Salvelinus fontinalis (Fântânel)
Pești	Leuciscus cephalus (Clean)	Pești	Phoxinus phoxinus (Boet)
Pești	Oncorhynchus mykiss (Păstrăv curcubeu)	Pești	Rutilus rutilus (Babuscă)
Insecte	Argynnis laodice	Insecte	Parnassius mnemosyne
Insecte	Cupido osiris	Insecte	Parnassius apollo
Insecte	Duvalius cognatus	Insecte	Pericallia matronula
Insecte	Duvalius cognatus ghardanus	Insecte	Pholeuon knirschi cetatense
Insecte	Erebia melas	Insecte	Pholeuon knirschi dieneri
Insecte	Hyponephele lycaon	Insecte	Pholeuon proserpinae brachynotos
Insecte	Maculineaalcon	Insecte	Pholeuon proserpinae glaciale
Insecte	Maculinea arion()	Insecte	Pyrocleptria cora
Insecte	Neobisium leruthi	Insecte	Schistostegedecussata
Insecte	Neptis sappho	Insecte	Zerynthia polyxena
Mamifere	Apodemus agrarius	Mamifere	Myotis brandtii()
Mamifere	Apodemus flavicollis	Mamifere	Myotis daubentonii
Mamifere	Apodemus sylvaticus	Mamifere	Myotis mystacinus

Categoria	Specia	Categoria	Specia
Mamifere	Barbastella barbastellus guanchae	Mamifere	Myoxus glis
Mamifere	Capreolus capreolus (Căprior)	Mamifere	Neomys anomalus
Mamifere	Clethrionomys glareolus	Mamifere	Pipistrellus pipistrellus (Liliacul-pitic)
Mamifere	Crocidura leucodon (Cărticioara)	Mamifere	Plecotus auritus (Liliacul-urecheat-brun)
Mamifere	Erinaceus concolor (Arici)	Mamifere	Plecotus austriacus
Mamifere	Microtus agrestis	Mamifere	Rhinolophus ferrumequinum ferrumequinum
Mamifere	Microtus arvalis	Mamifere	Sciurus vulgaris
Mamifere	Mus musculus	Mamifere	Sorex alpinus
Mamifere	Mustela erminea (Helge/Hermină)	Mamifere	Talpa europaea
Plante	Bromus riparius ssp. barcensis	Plante	Cephalaria radiata
Plante	Edraianthus graminifolius ssp. kitaibelii	Plante	Cirsium furiens
Plante	Larix decidua ssp. carpatica	Plante	Cirsium helenioides
Plante	Aconitum moldavicum	Plante	Coeloglossum viride
Plante	Allium victorialis	Plante	Corallorhiza trifida
Plante	Andromeda polifolia	Plante	Crocus banaticus
Plante	Angelica archangelica	Plante	Dactylorhiza cordigera
Plante	Aquilegia nigricans ssp. subscaposa	Plante	Dactylorhiza incarnata
Plante	Arctostaphylos uva-ursi	Plante	Dactylorhiza maculata
Plante	Arnica montana(Arnică)	Plante	Dactylorhiza majalis
Plante	Astragalus roemerii	Plante	Dianthus spiculifolius
Plante	Avenastrum decorum	Plante	Dianthus tenuifolius
Plante	Calluna vulgaris	Plante	Drepanocladus sp.
Plante	Campanula patula ssp. abietina	Plante	Drosera rotundifolia
Plante	Carex curta	Plante	Empetrum nigrum
Plante	Carex echinata	Plante	Epipactis atrorubens
Plante	Carex limosa	Plante	Epipactis helleborine
Plante	Carex nigra	Plante	Epipactis palustris
Plante	Carex pauciflora	Plante	Eriophorum vaginatum
Plante	Carex rostrata	Plante	Fritillaria montana
Plante	Centaurea kotschyana	Plante	Galanthus nivalis
Plante	Centaurea pinnatifida	Plante	Gentiana clusii
Plante	Cephalanthera longifolia	Plante	Gentiana phlogifolia
Plante	Gentiana punctata	Plante	Ranunculus breyninus
Plante	Gymnadenia conopsea	Plante	Ranunculus platanifolius
Plante	Gymnadenia odoratissima	Plante	Rhodiola rosea
Plante	Heracleum palmatum	Plante	Rhynchospora alba
Plante	Hesperis moniliformis	Plante	Ruscus aculeatus
Plante	Juniperus sabina	Plante	Saponaria bellidifolia
Plante	Leucorchis albida	Plante	Saxifraga marginata
Plante	Lilium carniolicum ssp. jankae	Plante	Scheuchzeria palustris
Plante	Listera cordata	Plante	Seseli rigidum
Plante	Lycopodium annotinum	Plante	Sorbus graeca
Plante	Lycopodium clavatum	Plante	Sphagnum cuspidatum
Plante	Lycopodium selago	Plante	Sphagnum spp.(.)
Plante	Menyanthes trifoliata	Plante	Swertia punctata
Plante	Molinia caerulea	Plante	Taxus baccata
Plante	Orchis mascula ssp. signifera	Plante	Thymus comosus
Plante	Orchis militaris	Plante	Traunsteinera globosa
Plante	Orchis morio	Plante	Vaccinium microcarpum
Plante	Parnassia palustris	Plante	Vaccinium myrtillus (Afin negru)
Plante	Pedicularis comosa	Plante	Vaccinium vitis-idaea
Plante	Pedicularis limnogenia	Plante	Viola jooi

Categoria	Specia	Categoria	Specia
Plante	Phyteuma tetramerum	Reptile	Anguis fragilis
Reptile	Coronella austriaca	Reptile	Elaphe longissima
Reptile	Lacerta agilis	Reptile	Vipera berus
Reptile	Podarcis muralis	Reptile	Zootoca vivipara

Alte caracteristici ale sitului

Munții Apuseni constituie o mare atracție turistică a județului Bihor și a țării, drept pentru care au fost clasificați ca făcând parte din grupa munților de o foarte mare complexitate turistică, alături de mult mai mediatizații săi frați, munții din Carpații Orientali și Meridionali.

Resursele turistice naturale sunt cele care, de-a lungul anilor s-au păstrat într-o formă sau alta, neatinse de activitățile umane. Prin specificul, conținutul și valoarea lor, resursele turistice naturale reprezintă pe de o parte, atracții turistice, pretabile pentru vizitare, iar pe de altă parte ele pot fi valorificate direct în activitatea de turism ca „materie primă”.

Munții Apuseni oferă resurse turistice naturale prin componentele sale legate de: relief, condiții climatice, râuri, lacuri, ape subterane, vegetație și faună endemică menționată la alte specii importante, etc.

Teritoriul acestor munți dispune de un fond bogat și foarte variat de resurse naturale, componente ale peisajului său geografic cu importante atribute definite de număr și densitate relativ mare și de valențe estetice, științifice, recreative și educative superioare. Aceste valențe au făcut ca zestrea naturală a teritoriului, valorile sale originare, să reprezinte și principalele elemente de atragere și reținere a turiștilor.

Principalul element atractiv îl constituie relieful, valoarea sa turistică fiind amplificată și de particularitățile celorlalți factori geografici, climă, rețea hidrografică, vegetație, faună.

Vegetația este etajată pe verticală, prezentând etajele: pășuni montane, păduri de molid, păduri de fag, păduri de amestec de fag cu stejar. Datorită condițiilor locale de subsol, climă și topografie, cadrul general schițat prezintă modificări, perturbații și inversiuni.

Pășunile montane apar începând de la 1600 m, ocupând culmile vârfurile și platourile de altitudine.

Datorită faptului că înălțimea maximă nu depășește 1785 m, vegetația este mai puțin tipică, lipsind aglomerările de plante pitice. Ca element caracteristic părții inferioare a pășunilor montane, jneapănul apare destul de rar, mai des întâlnit fiind ienupărul pitic.

Pădurile montane sunt bine dezvoltate în bazinele superioare ale văilor, între altitudinile de 1200 și 1600 m. În acest etaj de vegetație predomină molidul alături de care se întâlnește bradul, laricele și tisa. În unele locuri etajul rășinoaselor dispare cu totul, făgetul venind direct în contact cu pășunile montane.

Limita dintre pădurile de fag și cele de molid este situată între altitudinea de 600 m și cea de 1300 m, în funcție de relief, substrat și microclimă, ajungând până la inversiuni de vegetație.

În pădurile de fag, alături de specia dominantă, apare paltinul și uneori mesteacănul. Asociat apare un mare număr de specii de arbori, arbuști și subarbuști, diseminați uneori în masa făgetului, dar predominând la marginea acestuia. Pădurile de amestec de fag cu stejar apar pe versanții vestici. În amestecul de fag cu stejar mai apare gorunul, teiul, frasinul, ulmul, scorușul, alunul.

Vulnerabilitate.

Asupra habitatelor din situl ROSCI0002 - Apuseni există o presiune semnificativă și continuă atât din partea factorilor de mediu, dar mai ales din partea populației din zonă și nu numai. Această presiune se manifestă prin activitățile și fenomenele care au loc în zonă, dintre care unele au fost identificate ca având o influență negativă accentuată:

- accesul necontrolat în peșteri și lipsa supravegherii acestora;
- tăieri ilegale de arbori în fond forestier;
- pășunat neadecvat în perimetrul rezervației;

- campări neautorizate;
- colectare de plante medicinale și ocrotite;
- colectare de material speologic;
- fenomene de eroziune;
- torenți;
- gestionarea deșeurilor.

De asemeni, în zona sitului, se mai pot menționa o serie întreagă de activități cu caracter negativ: poluarea apelor și solului cu resturi de exploatare și de prelucrare a lemnului, cu carburanții și lubrifianții utilizați de diversele utilaje, braconajul piscicol și cinegetic, realizarea de construcții, dezvoltarea turismului fără o strategie bazată pe principiul dezvoltării durabile etc. Toate aceste activități, ca și altele nemenționate, pot duce în timp la dispariția sau modificarea majoră a unor habitate, la restrângerea arealului unor specii sau populații.

Acest aspect nu vizează pădurile aflate în proprietatea publică a statului. Amenajamentele silvice întocmite de I.C.A.S. ocoalelor silvice din subordinea R.N.P. „Romsilva” (implicit cele pentru O.S. Beliș) respectă întocmai normele silvice în vigoare privind bazele de amenajare și lucrările propuse a se executa, cu un accent deosebit pe asigurarea continuității pădurii, pe realizarea treptată a succesiunii generațiilor de arbori și arbuști, fără întreruperi în mediul de viață forestier, pe menținerea și promovarea tipurilor naturale fundamentale de pădure și acordând prioritate funcțiilor de protecție atribuite arboretelor în fața producției de material lemnos sau alte produse ale pădurii. Toate acestea converg și sunt în concordanță cu scopul constituirii sitului – protejarea unor medii de viață (habitate) și a unor specii.

Activități antropice, consecințele lor generale și suprafața din sit afectată

Intensitatea influenței: A – mare, B – medie, C – scăzută

Influență: (+) – pozitivă, (0) – neutră, (-) – negativă

9.1.2.1.5. Activități și consecințe în interiorul sitului

Tabelul 9.1.2.1.5.1.

Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență	Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență
990	Alte procese naturale	C	100	0	102	Cosire/Tăiere	C	2	+
140	Pășunatul	B	7	0	160	Managementul forestier general	A	41	+
161	Plantare de pădure	C	1	+	162	Plantare artificială	C	1	0
164	Curățarea pădurii	C	2	+	165	Îndepărtarea lăstărișului	C	1	0
166	Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare	B	3	0	167	Exploatare fără replantare	B	2	0
170	Creșterea animalelor	B	10	+	220	Pescuit sportiv	C	1	0
190	Activități pășunat agricole și silvice care nu se referă la cele de mai sus	C	1	0	240	Luare / Îndepărtare de faună	C	1	-
230	Vânătoare	B	100	-	250	Luare/Îndepărtare de floră	C	1	-
243	Braconaj, otrăvire, capcane	C	1	-	403	Habitare dispersată	C	1	0
301	Cariere	C	1	-	508	Tunel	B	1	-
501	Poteci, trasee, trasee pentru ciclism	C	1	0	511	Linii electrice	C	1	0
510	Transportul energiei C 1 0	C	1	0	602	Complex de ski	C	1	0

Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență	Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență
600	Structuri (complexe) pentru sport și odihnă	C	1	0	622	Plimbare, călărie și vehicule nemotorizate	C	1	0
608	Locuri de campare și zone de parcare pentru rulote	C	1	-	625	Planorism, deltaplan, parapantă, balon.	C	1	0
624	Drumeții montane, alpinism, speologie.	C	1	0	971	Competiția	C	100	0
629	Alte activități sportive și recreative în aer liber	C	1	0	965	Predatorismul	B	100	0
960	Relații interspecifice ale faunei	B	100	0	110	Utilizarea pesticidelor	C		-
972	Parazitismul	C	100	0	166	Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare	C	3	0
967	Antagonism cu animalele domestice	C	100	-	171	Furajare stocuri de animale	C	1	+
961	Competiție (exemplu: pescarus/chira)	C	100	0	900	Eroziunea	C	2	0
401	Urbanizare continuă	A	5	-	970	Relații interspecifice de floră	C	100	0
164	Curățarea pădurii	C	3	+					
Activități și consecințe în jurul sitului									
100	Cultivare	C		+	160	Managementul forestier general	B		+
102	Cosire/Tăiere	C		+	161	Plantare de pădure	C		+
120	Fertilizarea	C		0	162	Plantare artificială	C		+
150	Restructurarea deținerii terenului agricol	C		0	165	Îndepărtarea lăstărișului	C		0
167	Exploatare fără replantare	C		0	170	Creșterea animalelor	C		+
230	Vânătoare	B		-	243	Braconaj, otrăvire, capcane	B		-
110	Utilizarea pesticidelor	C		-	140	Pășunatul	C		0
164	Curățarea pădurii	C		+	166	Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare	C		+
220	Pescuit sportiv	C		-	250	Luare/Îndepărtare de floră	C		-
400	Zone urbanizate, habitare umana	B		-	401	Urbanizare continuă	B		-
402	Urbanizare discontinua	B	10	0	430	Structuri agricole	C		+
500	Rețele de comunicare	C		0	502	Drumuri, drumuri auto	C		-
510	Transportul energiei	C		0	530	Îmbunătățirea accesului la zonă	B		-
608	Locuri de campare și zone de parcare pentru rulote	C		-	620	Activități sportive și recreative în aer liber	C		0
622	Plimbare, călărie și vehicule nemotorizate	C		0	629	Alte activități sportive și recreative în aer liber	C		0
623	Vehicule motorizate	C		-	730	Manevre militare	C		0
960	Relații interspecifice ale faunei	B		0	961	Competiția (exemplu: pescarus/chira)	C		0

Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență	Cod	Activitate	Inten- sitate	%	Influ- ență
962	Parazitism	C		0	965	Predatorismul	C		0
967	Antagonism cu animalele domestice	B		-	971	Competiția	C		0
972	Parazitismul	C		0	990	Alte procese naturale	C		0

9.1.2.1.6. Statutul de protecție al sitului
Clasificare la nivel național, regional și internațional

Tabelul 9.1.2.1.6.1.

Cod	Cate- gorie IUCN	Aco- perire	Cod	Cate- gorie IUCN	Aco- perire	Cod	Cate- gorie IUCN	Aco- perire [%]	Cod	Cate- gorie IUCN	Aco- perire [%]
RO03		0,01	RO04		0,35	RO05		199,92	RO98		10,30

9.1.2.2. Aria de protecție specială avifaunistică
ROSPA0081 – Munții Apuseni – Vlădeasa

9.1.2.2.1. Descrierea sitului

Situl de tip „J” ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa - arie de protecție specială avifaunistică, constituită prin H.G. 1284 din anul 2007, are o suprafață de 96223,1 ha și este situat în județele Cluj – 45,5%, Bihor - 35% și Alba – 19,5%.

În prezent, situl este în custodia Administrației Parcului Natural Apuseni.

Întreaga suprafață a fondului forestier proprietate publică a statului din cadrul U.P. I Poiana Horea este inclusă în suprafața sitului de importanță comunitară ROSPA0081 – „Apuseni – Vlădeasa“.

9.1.2.2.2. Specii enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE

Tabelul 9.1.2.2.2.1.

Cod	Nume	Populație				Evaluarea sitului			
		Residentă	Migratoare			Populație	Conservare	Izolare	Evaluare globală
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
A086	Accipiter nisus ()					D			
A223	Aegolius funereus	150-210 p				B	B	C	B
A256	Anthus trivialis (Fâsă de pădure)					D			
A228	Apus melba (Drepnea mare)					D			
A091	Aquila chrysaetos	2-3p				B	B	C	B
A221	Asio otus (Ciuf de pădure)					D			
A104	Bonasa bonasia (Ierunca)	350-420 p				B	B	C	B
A215	Bubo bubo	3-5 p				C	B	C	B

Cod	Nume	Populație				Evaluarea sitului			
		Residentă	Migratoare			Populație	Conservare	Izolare	Evaluare globală
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
A087	Buteo buteo (șorecar comun)					D			
A088	Buteo lagopus (Șorecar încălțat)					D			
A224	Caprimulgus europaeus		20-30 p			C	B	C	B
A080	Circaetus gallicus		1-3 p			C	B	C	B
A373	Coccothraustes coccothraustes (Botgros)					D			
A207	Columba oenas (Porumbel de scorbura)					D			
A208	Columba palumbus (Porumbel gulerat)					D			
A122	Crex crex		10-30 p			C	B	C	B
A212	Cuculus canorus (Cuc)					D			
A253	Delichon urbica (Lăstun de casă)					D			
A239	Dendrocopos leucotos	170-210 p				C	B	C	B
A238	Dendrocopos medius	10-30 p				D			
A236	Dryocopus martius	140-160 p				C	B	C	B
A378	Emberiza cia (Presură de munte)					D			
A103	Falco peregrinus	2-3 p				B	B	C	B
A099	Falco subbuteo (șoimul rândunelelor)					D			
A321	Ficedula albicollis		11000-16000 p			B	B	C	B
A320	Ficedula parva		1500-2100 p			C	B	C	B
A217	Glaucidium passerinum	50-60 p				C	B	C	B
A338	Lanius collurio		200-300 p			D			
A369	Loxia curvirostra (Forfecuță)					D			
A246	Lullula arborea (Ciocârlia de pădure)		150-200 p			C	B	C	C
A262	Motacilla alba (Codobatură albă)					D			
A261	Motacilla cinerea (Codobatură de munte)					D			
A072	Pernis apivorus		30-40 p			C	B	C	B

Cod	Nume	Populație				Evaluarea sitului			
		Residentă	Migratoare			Populație	Conservare	Izolare	Evaluare globală
			Reproducere	Iernat	Pasaj				
A273	Phoenicurus ochruros (Codroș de munte)					D			
A315	Phylloscopus collybita (Pitulice mică)					D			
A314	Phylloscopus sibilatrix (Pitulice sfârâitoare)					D			
A241	Picoides tridactylus	160-200 p				C	B	C	B
A234	Picus canus	140-160 p				C	B	C	B
A372	Pyrrhula pyrrhula (Mugurar)					D			
A318	Regulus ignicapillus (Aușel sprâncenat)					D			
A317	Regulus regulus (Aușel cu cap galben)					D			
A275	Saxicola rubetra (Măcăinar mare)					D			
A276	Saxicola torquata (Măcăinar negru)					D			
A361	Serinus serinus (Cănăraș)					D			
A220	Strix uralensis	70-100 p				C	B	C	B
A351	Sturnus vulgaris (Graur)					D			
A311	Sylvia atricapilla (Silvie cu cap negru)					D			
A310	Sylvia borin (Silvie de grădină)					D			
A309	Sylvia communis (Silvie de câmp)					D			
A308	Sylvia curruca (Silvie mică)					D			
A283	Turdus merula (Mierlă)					D			
A285	Turdus philomelos (Sturz cântător)					D			
A284	Turdus pilaris (Cocoșar)					D			
A282	Turdus torquatus (Mirlă gulerată)					D			
A287	Turdus viscivorus (Sturz de vâsc)					D			

Populație: C – specie comună, R - specie rară, V - foarte rară, P - specia este prezentă
Evaluare (populație): A - $100 \geq p > 15\%$, B - $15 \geq p > 2\%$, C - $2 \geq p > 0\%$, D - nesemnificativă
Evaluare (conservare): A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă
Evaluare (izolare): A - (aproape) izolată, B - populație ne-izolată, dar la limita ariei de distribuție, C - populație neizolată cu o arie de răspândire extinsă
Evaluare (globală): A - excelentă, B - bună, C – considerabilă.

9.1.2.2.3. Caracteristici generale ale sitului

Tabelul 9.1.2.2.3.1.

Clase de habitat	Acoperire %
N06 – Râuri, lacuri	0,89
N08 – Tufişuri, tufărişuri	0,58
N09 – Pajişti naturale, stepe	5,79
N14 – Păşuni	7,15
N15 – Alte terenuri arabile	5,07
N16 – Păduri de foioase	15,58
N17 – Păduri de conifere	48,04
N19 – Păduri de amestec	11,57
N23 – Alte terenuri artificiale (localităţi, mine..)	0,48
N26 – Habitate de păduri (păduri în tranziţie)	4,85
Total acoperire	100

Alte caracteristici ale sitului.

Munţii Apuseni constituie o mare atracţie turistică a judeţului Bihor şi a ţării, drept pentru care au fost clasificaţi ca făcând parte din grupa munţilor de o foarte mare complexitate turistică, alături de mult mai mediatizaţii săi fraţi, munţii din Carpaţii Orientali şi Meridionali.

Resursele turistice naturale sunt cele care, de-a lungul anilor s-au păstrat într-o formă sau alta, neatinsse de activităţile umane. Prin specificul, coninutul şi valoarea lor, resursele turistice naturale reprezintă pe de o parte, atracţii turistice, pretabile pentru vizitare, iar pe de altă parte ele pot fi valorificate direct în activitatea de turism ca „materie primă”.

Munţii Apuseni oferă resurse turistice naturale prin componentele sale legate de: relief, condiţii climatice, râuri, lacuri, ape subterane, vegetaţie şi faună endemică menţionată la alte specii importante, etc.

Teritoriul acestor munţi dispune de un fond bogat şi foarte variat de resurse naturale, componente ale peisajului său geografic cu importante atribute definite de număr şi densitate relativ mare şi de valenţe estetice, ştiinţifice, recreative şi educative superioare. Aceste valenţe au făcut ca zestrea naturală a teritoriului, valorile sale originare, să reprezinte şi principalele elemente de atragere şi reţinere a turiştilor.

Cele mai importante habitate ale sitului din punct de vedere ornitologic sunt pădurile întinse de molid, amestec molid – fag şi fag, respectiv zonele stâncoase unde îşi găsesc loc de cuibărit câteva specii de răpitoare. Astfel, în molidişuri cuibăresc cel puţin patru specii cu efective importante pentru România, iar în pădurile de amestec şi cele de fag alte cinci specii. În zonele stâncoase găsim două specii de răpitoare de zi şi buha, toate trei fiind rare pe plan naţional. Pajiştile dintre păduri oferă loc de vânătoare pentru speciile de răpitoare, respectiv aici cuibăreşte cristelul de câmp.

Având în vedere că fondul forestier proprietate publică a statului administrat de O.S. Beliş reprezintă doar 4,5% din suprafaţa sitului **ROSPA0081** (4362,57 ha din 92859,80 ha) este de la sine înţeles că în fondul forestier din amenajamentele analizate numărul de specii de păsări protejate reprezintă doar o parte din cele prezentate anterior.

9.1.2.2.4. Calitate si importanță

Parcul Natural Apuseni se întinde pe raza județelor Alba, Bihor și Cluj, suprafața totală fiind estimată la $S = 75876,50$ ha.

Padiș – Muntele Vlădeasa

C1 – specii de interes conservativ global – 1 specie cristelul de câmp (*Crex crex*).

C6 – populații importante din specii amenințate la nivelul Uniunii Europene – 12 specii – acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), șoim călător (*Falco peregrinus*), ieruncă (*Bonasa bonasia*), huhurez mare (*Strix uralensis*), minuniță (*Aegolius funereus*), buhă (*Bubo bubo*), ciuică (*Glaucidium passerinum*), ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*), ciocănitoare de munte (*Picoides tridactylus*), muscar gulerat (*Ficedula albicollis*), muscar mic (*Ficedula parva*).

Zona propusă constă din Parcul Național Apuseni lărgit cu Muntele Vlădeasa, pentru a include pădurile întinse de conifere și alte habitate importante.

Cele mai importante habitate ale sitului din punct de vedere ornitologic sunt pădurile întinse de molid, amestec molid – fag și fag, respectiv zonele stâncoase unde își găsesc loc de cuibărit câteva specii de răpitoare. Astfel în moliduri cuibăresc cel puțin patru specii cu efective importante pentru România, iar în pădurile de amestec și cele de fag alte cinci specii. În zonele stâncoase găsim două specii de răpitoare de zi și buha, toate trei fiind rare pe plan național. Pajiștile dintre păduri oferă loc de vânătoare pentru speciile de răpitoare, respectiv aici cuibărește cristelul de câmp.

Vulnerabilitate.

Mediul de viață al speciilor din situl ROSPA0081 constituie și locul de desfășurare a diverselor activități umane, cele mai multe cu caracter perturbator, în sensul restrângerii arealului speciilor vizate și tulburării liniștii și condițiilor de viață necesare populațiilor de păsări. Dintre aceste activități, au fost identificate cele mai dăunătoare dezvoltării normale a populațiilor de păsări, la care atât populațiile cât și habitatele în care acestea trăiesc prezintă o vulnerabilitate sporită:

1. turismul necontrolat;
2. turismul în masă;
3. schimbarea habitatului semi-natural (fânețe, pășuni) datorită încetării unor activități precum cositul sau pășunatul;
4. lucrări îndelungate în vecinătatea cuibului în perioada de reproducere;
5. vânătoarea în timpul cuibăritului, prin deranjul și zgomotul cauzat de către gonaci;
6. vânătoarea în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitare;
7. practicarea sporturilor extreme: alpinism, zborul cu parapantă, enduro, motor de cross, mașini de teren;
8. lucrări forestiere executate în timpul cuibăritului speciilor periclitare;
9. distrugerea cuiburilor, a pontei sau a puilor;
10. adunarea lemnului pentru foc, culegerea de ciuperci;
11. deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului;
12. prinderea păsărilor cu capcane;
13. scoaterea puilor pentru comerț ilegal;
14. braconaj;
15. defrișările, tăierile rase și lucrările silvice care au ca rezultat tăierea arborilor pe suprafețe mari;

16. tăierile selective a arborilor în vârstă sau a unor specii;
17. arderea vegetației (a miriștii și a pârluagelor).

9.1.2.3. Parcul Natural Apuseni

9.1.2.3.1. Localizarea generală și în cadrul U.P. I Poiana Horea a Parcului Natural Apuseni

Parcul Natural Apuseni, având o suprafață de 75784 ha, este situat în vestul României, în partea central-nord-vestică a Munților Apuseni, întinzându-se pe o parte din masivele Bihor la sud și Vlădeasa la nord, pe teritoriul administrativ a trei județe (Cluj 40%, Bihor 32%, Alba 28%).

9.1.2.3.2. Constituirea și zonarea Parcului Natural Apuseni

Actul normativ prin care a fost declarat parcul, inițial ca și „Parcul Național Apuseni” a fost **Ordinul de Ministru 7/1990**, urmat, după zece ani, de **Legea 5/2000** privind amenajarea teritoriului, Secțiunea a III-a, arii protejate, unde este menționat ca „Parcul Natural Munții Apuseni”.

În fine, prin **Hotărârea de Guvern 230/2003** s-au stabilit limitele "**Parcului Natural Apuseni**" care au dat și suprafața totală de **75.784 ha**. Începând cu anul 2004, s-a înființat **Administrația Parcului Natural Apuseni** ca subunitate a Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva – Direcția Silvică Oradea, în urma semnării contractului de administrare a Parcului între Regia Națională a Pădurilor - Romsilva și Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

Din punct de vedere geologic, parcul natural este constituit în cea mai mare parte din șisturi cristaline în Masivul Biharia și Masivul Vlădeasa; masive calcaroase în alternanță cu conglomerate și gresii în Munții Bihor; calcare și dolomite în platoul Padiș; gresii și șisturi cristaline în Bazinul Padiș - Cetățile Ponorului; calcare în Platoul Carstic Padiș și pe văile acestuia (https://ro.wikipedia.org/wiki/Parcul_Natural_Apuseni).

Parcul Natural Apuseni reprezintă o zonă montană cu forme de relief diversificate, vârfuri (Biserica Moșului), abrupturi stâncoase (Pietrele Galbenei), chei, văii (Valea Sighiștelului, Valea Galbenei), doline (Lumea Pierdută), măguri, lapiezuri, ponoare (Cetățile Ponorului), avene (Avenul cu Vacă), peșteri (Urșilor, Ciur Iz buc, Cetatea Rădesei, Ghețarul Focul Viu, Peștera Smeilor de la Onceasa); cu suprafețe naturale acoperite cu păduri, pășuni și pajiști; cu floră și faună specifică Occidentalilor (https://ro.wikipedia.org/wiki/Parcul_Natural_Apuseni).

Pe lângă peșterile și obiectivele de relief carstic prezentate mai sus, pe teritoriul O.S. Beliș, inclus în Parcul Natural Apuseni se află numeroase specii din flora și fauna națională care fac obiectul conservării, dar și numeroase habitate și ecosisteme.

A fost identificată în această zonă specia de plante endemice: liliacul transilvănean (*Syringa josikaea*) (Ștefan, 1971).

Dintre speciile din fauna endemică a Munților Apuseni prezente în acest teritoriu amintim nevertebratele cavernicole: *Pholeuon proserpinae* glaciale (Ghețarul de la Scărișoara), *Ph. p. brachynotos* (Huda Izvorului de la Cotețul Dobreștilor), *D. c. ghirdanus* (Huda Izvorului de la Cotețul Dobreștilor), *Neobisium leruthi* (Coiba Mare) etc. În afara acestora, au mai fost identificate specii de crustacee (mai ales copepode, de asemenea izopode și amfipode), colebole și păianjeni (familia Opilionidae).

În cazul vertebratelor, o atracție deosebită în cazul Arieșului și majorităților afluenților lui o prezintă fauna piscicolă, cu o zonalitate bine evidențiată. În ecosistemele acvatice din Parcul Natural Apuseni se întâlnesc următoarele specii de pești: păstrăv de râu (*Salmo trutta fario*), păstrăvul curcubeu (*Salmo irideus*), păstrăvul fântânel (*Salvelinus fontinalis*), lipanul (*Thymallus thymallus*), zglăvoaca (*Cottus gobio*), boișteanul (*Phoxinus phoxinus*), moioaga (*Barbus meridionalis petenyi*), mreana (*Barbus barbus*), scobarul (*Chondrostoma nasus*), grindelul (*Noemacheilus barbatulus*), cleanul (*Leuciscus cephalus*), zvârluga (*Cobitis taenia taenia*), babușca (*Rutilus rutilus carpathorossicus*). Două dintre aceste specii au fost introduse antropic (păstrăvul fântânel și păstrăvul curcubeu).

Dintre amfibieni sunt de menționat speciile: salamandra (*Salamandra salamandra*), izvorașul (*Bombina variegata*), tritonii (*Triturus alpestris*, *T. cristatus*, *Triturus vulgaris ampelensis*), iar dintre reptile, speciile: vipera comună (*Vipera berus*), șopârla de ziduri (*Podarcis muralis*), șopârla de munte (*Zootoca vivipara*).

În zonă trăiesc toate speciile comune de păsări montane. În pădurile de conifere sunt frecvente: mierla gulerată (*Turdus torquatus*), forfecuța (*Loxia curvirostra*), alunarul (*Nucifraga caryocatactes*), pițigoiul de munte (*Parus montanus*), pănțarușul sau ochiul boului (*Regulus regulus*), ciocănitoarea cu trei degete (*Picoides trydactylus*), ierunca (*Tetrastes bonasia*), pițigoiul moțat (*Parus cristatus*), pițigoi de brădet (*Parus ater*), huhurezul mare (*Strix uralensis*). În cele de foioase, în poieni și pășuni sunt prezente: porumbelul gulerat (*Columba palumbus*), corbul (*Corvus corax*), ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*), sturzul de vâsc (*Turdus viscivorus*), mugurarul (*Pyrrhula pyrrhula*), cinteza (*Fringilla coelebs*) etc. Pasările răpitoare sunt reprezentate de: acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), șorecarul comun (*Buteo buteo*), vinderelul roșu și cel de seară (*Falco tinnunculus* și *F. vespertinus*), uliul păsărar (*Accipiter nisus*). Pe lângă cursurile de apă se întâlnesc mierla de apă (*Cinclus cinclus*), codobatura de munte (*Motacilla cinerea*) și fluierarul de munte (*Actitis hypoleucos*).

Fauna pădurilor cuprinde specii în general comune făgetelor și molidișurilor montane.

Fauna de mamifere mari este bine reprezentată, prin populații bine consolidate de lup (*Canis lupus*), râs (*Lynx lynx*), urs (*Ursus arctos*) căprior (*Capreolus capreolus*), cerb carpatin (*Cervus elaphus*), mistreț (*Sus scrofa*) etc. Tot printre mamiferele carnivore se mai enumera și pisica sălbatică (*Felis silvestris*), dihorul (*Mustela putorius*).

Parcul Natural Apuseni include în zona sa internă categorii de management începând cu cele mai restrictive (rezervații științifice, categoria I UICN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii), unde activitățile umane sunt excluse în totalitate, până la cea mai permisivă categorie de management a ariilor protejate din România (parcul natural, categoria V UICN).

Zonarea funcțională a Parcului Natural Apuseni s-a făcut în funcție de criteriile care stabilesc activitățile permise a se desfășura și ținând seama de necesitățile de conservare.

Astfel, Parcul Natural Apuseni are următoarea zonare funcțională:

I. Zone de protecție (Zone A): zone cu influența antropică foarte redusă, pentru care prioritatea numărul 1 din punct de vedere managerial o reprezintă protecția și conservarea naturii.

A1. Zona de protecție integrală (rezervații științifice) sub forma de enclave în care activitățile antropice vor fi eliminate complet. Se va permite doar *cercetarea științifică și monitorizarea*. Zonele incluse în zona A1 sunt de două categorii, zone subterane (peșteri și sectoare de peșteri de clasa A) și zone supraterane. Pe cuprinsul O.S. Beliș avem Molhașurile de la Izbuce incluse în această zonă, în cea de-a doua categorie, adică cele supraterane. Din prima categorie face

parte Complexul carstic din Valea Ponorului, cuprinzând peșterile din clasa A (Peștera Smeilor de la Onceasa).

A2. Zona cu habitate naturale vulnerabile/zona cu intervenții manageriale foarte reduse: cuprinde de asemenea două categorii de zone: zone subterane, reprezentate de totalitatea peșterilor de categorie B din PNAp, și zone supraterane, reprezentând suprafețe întinse mai puțin afectate de activitățile turistice, și de alte activități antropice, și care au o importanță mare din punct de vedere al conservării biodiversității, habitatelor și peisajului.

În aceste zone întâlnim următoarele tipuri de activități:

Peșteri:

Activități permise:

- Cercetarea științifică, monitorizarea ecosistemelor subterane, activități de turism ecologic cu acordul scris al Administrației PNAp, însoțit de autorizația emisă de Academia Română, conform prevederilor legale (art. 31, paragraf 8 din L. 462/2001).

Activități interzise:

- Se interzic orice fel de activități cu excepția celor prevăzute anterior.

Zone supraterane:

Activități permise:

- Activitățile de natură științifică și educativă;
- Turismul controlat (numai pe trasee turistice amenajate, iar popasul se poate face doar în locurile de popas amenajate);

- Utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animalele domestice proprietatea membrilor comunităților ce dețin pășuni în interiorul parcului, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele aprobate de Administrația Parcului Natural Apuseni, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente în zona de management A2;

- Intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice, care constituie obiectul protecției, în conformitate cu Planul de Management al Parcului Natural Apuseni;

- Intervențiile în scopul protecției și menținerii ecosistemelor naturale și reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, în conformitate cu Planul de Management al Parcului Natural Apuseni;

- Acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu aprobarea Administrației Parcului Natural Apuseni;

- Acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri și de monitorizare a acestora, cu aprobarea Administrației Parcului Natural Apuseni, în urma obținerii avizului;

- Acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități naturale, cu aprobarea Administrației Parcului Natural Apuseni.

- Orice alte activități de intervenție rezultate din situații de forță majoră cu aprobarea Administrației Parcului Natural Apuseni.

Activități interzise:

- Se interzic orice fel de activități cu excepția celor prevăzute anterior (inclusiv vânătoarea și pescuitul).

A3. Zona cu habitate naturale puțin vulnerabile, sub formă de enclave, este reprezentată de suprafețe mici, care pot suporta un număr ridicat de vizitatori, în limitele unei dezvoltări durabile și care posedă sau vor poseda în viitor o infrastructură de mică amploare necesară staționării vizitatorilor în zonele centrale ale parcului.

Pe teritoriul O.S. Beliș în această zonă intră drumurile forestiere care traversează zonele prezentate anterior sau care accesibilizează aceste zone.

Activitățile permise în aceste zone sunt:

- activități care dovedesc un impact scăzut asupra componentelor capitalului natural în limita capacității de suport a acestuia;
- dezvoltarea activităților de turism controlat;
- accesul autovehiculelor de până la 3,5 tone, cu limitarea vitezei la 30 km/h.

II. Zone naturale gestionate în mod durabil (Zone B – zone de management durabil – conform O.M. 552/2003 sau zone tampon), în care se desfășoară activități tradiționale (exploatare forestiere, pășunat) și activități turistice.

Activitățile permise în aceste zone sunt:

- activitățile permise pentru zona cu habitate naturale vulnerabile;
- activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Aceste activități se pot desfășura numai de către persoanele fizice și juridice care dețin sau administrează terenuri în interiorul parcului;
- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor, tăieri de conservare și tăieri de igienă;
- aplicarea de tratamente intensive, care promovează regenerarea naturală a arboretelor: tăieri de transformare spre grădinărit, tăieri grădinărite, tăieri cvasigrădinărite, tăieri progresive, tăieri succesive și succesive în margine de masiv, tăieri rase în benzi și în parchete mici, în cazul molodișurilor, tăieri în crâng, în cazul salcâmetelor și zăvoaielor de plop și salcie;
- vânătoare și pescuit în conformitate cu cotele aprobate de Administrația Parcului Natural Apuseni;
- orice alte activități aprobate de Administrația Parcului Natural Apuseni, care nu pun în pericol conservarea patrimoniului natural al parcului.

Activități interzise:

- se interzic orice fel de activități cu excepția celor prevăzute anterior;
- activitățile de vânătoare și pescuit pentru speciile protejate prin legislația națională;
- se interzice recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale de către persoane fizice sau juridice din afara Parcului Natural Apuseni, precum și încheierea de contracte de achiziții de astfel de resurse cu comunele din Parcul Natural Apuseni.

9.1.3. Lucrări propuse în ariile naturale protejate

Conservarea biodiversității a constituit un deziderat de prim ordin în elaborarea amenajamentului, începând de la principiile amenajamentului și stabilirea bazelor de amenajare și până la stabilirea măsurilor de gospodărire de detaliu, necesare fiecărui arboret, indiferent de funcția prioritară pe care o îndeplinește acesta. De altfel, unul dintre principiile de bază ale amenajării pădurilor este principiul conservării și ameliorării biodiversității, care urmărește conservarea și ameliorarea biodiversității la cele patru niveluri ale acesteia (intraspecifică, interspecifică, ecosistemică și al peisajelor), în scopul maximizării stabilității și a potențialului polifuncțional al pădurilor.

Conservarea biodiversității se realizează prin măsurile de gospodărire adoptate, concretizate la nivel de arboret prin lucrările propuse pentru fiecare unitate amenajistică în parte. Pentru arboretele din U.P. I Poiana Horea, incluse integral în ariile de protecție Natura 2000 (*ROSCI0002* și *ROSPA0081*), precum și în Parcul Natural Apuseni (*RONPA0004*) sunt prezentate în tabelul următor lucrările propuse:

9.1.2.3.1. Lucrări propuse în ariile naturale protejate

Tabelul 9.1.2.3.1.1.

Aria naturală protejată	Lucrări propuse [ha]															
	Degajări/completări	Degajări	Tăieri de igienă	Curățiri	Rărituri	Completări	Îngrijirea culturilor	Îngrijirea culturilor, completări	Îngrijirea semințișului, completări	Tăieri progresive în dec. II	Tăieri progresive – racordare	Tăieri progresive – punere în lumină, racordare	Tăieri progresive, împăduriri sub masiv	Extragerea materialului lemnos afectat	Tăieri de conservare	Total
ROSCI 0002 Apuseni																
ROSPA 0081 Munții Apuseni-Vlădeasa	15,19	88,72	1149,64	177,19	725,95	9,87	0,96	172,66	48,05	305,93	425,22	6,82	205,83	686,65	299,40	4318,08
RONPA 0004 Parcul Natural Apuseni																

Tabelul precedent s-a realizat în funcție de prima lucrare necesară a se efectua în u.a.-uri, cu mențiunea că această lucrare se poate efectua doar pe parte din suprafața u.a. și că poate fi urmată de alte lucrări, care nu sunt menționate în tabel, dar se regăsesc în descrierea parcelară.

9.2. Păduri cu Valoare Ridică de Conservare

9.2.1. Ce sunt Pădurile cu Valoare Ridică de Conservare – PVRC

Pădurile îndeplinesc funcții de protecție dintre cele mai diverse, asigurând inclusiv servicii de natură socială indispensabile comunităților umane, pe scurt, pădurea prezintă multiple valori. Acolo unde aceste valori sunt considerate a fi de o importanță excepțională sau critică, pădurea poate fi definită ca o pădure cu valori ridicate de conservare.

Deci, ***pădurile cu valoare ridicată de conservare*** sunt acele păduri care au o importanță critică din perspectiva protejării mediului, a conservării biodiversității și a valorilor culturale și religioase ale comunităților locale.

Conceptul de „păduri cu valoare ridicată de conservare (PVRC)” a fost definit prima dată de Forest Stewardship Council (www.fsc.org) și se regăsește în cadrul principiului nr. 9 din standardul de certificare FSC, publicat prima dată în anul 1999. Considerat separat de certificare forestieră, acest concept s-a dovedit a fi un mod efectiv de a dovedi sau verifica managementul responsabil al resurselor forestiere (gestionarea durabilă a pădurilor). Ca urmare, el este folosit independent în multe domenii, cum ar fi: conservarea și gestionarea resurselor naturale, elaborarea politicilor de achiziții în cadrul companiilor care prelucrează și valorifică produse forestiere și chiar în elaborarea politicilor agențiilor guvernamentale.

Exemple de păduri cu valoare ridicată de conservare pot fi:

- o pădure care protejează unica sursă de apă potabilă pentru o localitate;
- suprafețe forestiere care adăpostesc specii endemice sau amenințate cu dispariția sau ecosisteme rare;
- păduri legate de sărbători tradiționale sau care adăpostesc monumente istorice, locuri de pelerinaj, unități de cult de care este legată identitatea comunităților respective;
- o pădure care adăpostește un sit arheologic important;
- păduri care asigură anumite produse pentru comunități locale dependente de acest fel de resurse etc.

Pădurile cu valori ridicate de conservare trebuie gestionate astfel încât să se mențină și chiar să crească valorile ridicate de conservare identificate în cuprinsul acestora.

9.2.2. Categoriile de Păduri cu Valoare Ridică de Conservare

Pădurile cu valoare ridicată de Conservare (PVRC) sunt clasificate conform Ghidului de identificare a Pădurilor cu Valoare ridicată de Conservare și a principiului 9 din standardul FSC în următoarele categorii:

• ***VRC 1 – Suprafețe forestiere care conțin zone cu biodiversitate ridicată de importanță globală, locală sau regională*** cu următoarele subcategorii:

- VRC1.1 – Arii protejate
- VRC1.2 – Specii amenințate și periclitate
- VRC1.3 – Specii endemice
- VRC1.4 – Utilizarea sezonală critică

• ***VRC 2 – Suprafețe forestiere extinse de importanță globală, regională sau națională.***

• ***VRC 3 – Suprafețe forestiere care sunt localizate în sau conțin ecosisteme rare, amenințate sau periclitate.***

• ***VRC 4 – Suprafețe forestiere care asigură servicii de bază în situații critice*** cu următoarele subcategorii:

- VRC 4.1 – Păduri de importanță deosebită pentru surse unice de apă potabilă, bazine hidrografice și captări de apă
- VRC 4.2 – Păduri critice pentru controlul procesului de eroziune

- VRC 4.3 – Zone forestiere cu impact critic asupra terenurilor agricole sau piscicole
- *VRC 5 – Suprafețe forestiere ce satisfac nevoi de bază pentru comunitățile locale*
- *VRC 6 – Suprafețe forestiere a căror valoare este esențială pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone.*

9.2.3. Măsuri de gospodărire a pădurilor cu valoare ridicată de conservare din cuprinsul U.P. I Poiana Horea

În cuprinsul U.P. I Poiana Horea nu există arborete certificate ca păduri cu valoare ridicată de conservare.

9.3. Recomandări privind certificarea pădurilor

Ideea de certificare a managementului forestier, a apărut în contextul preocupărilor majore legate de gospodărirea pădurilor, înscriindu-se în ideea globală de certificare a sistemelor și performanțelor, aplicabilă în cele mai diverse domenii de activitate. Certificarea managementului forestier, cunoscută mai ales sub denumirea de certificarea pădurilor, își are originile în îngrijorările societății, apărute odată cu defrișările masive de păduri tropicale de la începutul anilor '80-'90.

În urma Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare ce a avut loc la Rio de Janeiro în 1992, s-a identificat necesitatea unei strategii de dezvoltare durabilă a pădurilor din întreaga lume, cu o largă consultare a tuturor factorilor interesați. Pornind de la această idee, în octombrie 1993, a fost semnat acordul oficial privind lansarea FSC (Forest Stewardship Council), o schemă de certificare la care interesele economice, sociale și de mediu au drepturi egale.

FSC este o organizație independentă, neguvernamentală și nonprofit, înregistrată în Mexic ca o asociație de membri - Association Civil. Organizația operează la nivel internațional și oferă servicii prin intermediul centrului FSC International, situat în Bonn, Germania, precum și prin intermediul unei rețele internaționale de Inițiative Naționale. FSC oferă un program de acreditare internațională pentru organisme de certificare independente și o schemă de etichetare pentru produsele pădurii, ce servește ca o garanție credibilă că produsele provin dintr-o pădure bine gospodărită, în conformitate cu standardele FSC, așa numitele Principii și Criterii.

Certificarea managementului forestier în sistem FSC este un proces prin care, în urma unui audit, o organizație independentă confirmă faptul că o anumită suprafață forestieră este gospodărită în conformitate cu un standard agreeat.

Standardul după care se face auditul este împărțit în 10 Principii și 56 Criterii. Principiile FSC pentru certificarea modului de gospodărire a pădurilor sunt:

- Principiul 1: Conformitatea cu legislația națională și internațională și principiile FSC;
- Principiul 2: Dreptul de proprietate sau folosință și responsabilitățile aferente;
- Principiul 3: Drepturile populațiilor indigene (neaplicabil în România);
- Principiul 4: Relațiile cu comunitățile și drepturile angajaților;
- Principiul 5: Beneficiile multiple ale pădurii;
- Principiul 6: Impactul asupra mediului;

- Principiul 7: Planul de management;
- Principiul 8: Monitorizarea și evaluarea;
- Principiul 9: Păduri cu Valoare Ridică de Conservare;
- Principiul 10: Plantații.

Aceste 10 principii, ce sunt detaliate în 56 de criterii, au un caracter general și, pentru o mai bună aplicare a lor, se face adaptarea acestora la condițiile specifice fiecărei țări, de către Inițiativele Naționale FSC sau de către organismele de certificare acreditate, care derulează procesul de audit.

Certificarea managementului forestier este continuată de așa numita certificare a lanțului de custodie, prin care se urmărește să se elaboreze mecanisme de urmărire a produselor lemnoase sau nelemnoase care provin din pădurile certificate de la sursă până la consumator. Certificarea lanțului de custodie se referă la companiile care exploatează, procesează sau comercializează material lemnos certificat FSC și care doresc să eticheteze aceste produse cu numele sau eticheta FSC.

Certificarea lanțului de custodie în sistem FSC permite companiilor:

- să identifice și să controleze sursele de material lemnos atât certificat FSC cât și sursele de material lemnos recuperat/reciclat;
- să le demonstreze clienților că îndeplinesc cerințele FSC în ceea ce privește controlul materialului lemnos necertificat FSC;
- să utilizeze mărcile înregistrate și etichetele comerciale ale FSC pentru a-și promova produsele.

În prezent, mii de companii de prelucrare și comercializare a lemnului, în special din Europa de Vest și America de Nord, impun clienților lor obținerea certificatului FSC, fiind interesate să cumpere și să lucreze cu produse certificate în acest sistem. În cazul acestor companii, certificarea reprezintă o dovadă pentru clienții lor și pentru publicul larg că lemnul provine din păduri bine gospodărite.

Pe scurt pașii în vederea certificării FSC sunt:

- aplicarea pentru certificare: certificarea este un proces voluntar și poate fi demarat numai la cererea companiei. Lista organismelor de certificare acreditate FSC se regăsește pe site-ul Asociației pentru Certificare Forestieră (www.certificareforestiera.ro);
- preevaluarea: are drept scop familiarizarea companiei cu cerințele standardului de certificare și identificarea de către auditor a conformităților și neconformităților cu standardul;
- evaluarea principală: reprezintă vizita organismului de certificare în urma căruia se colectează informații suficiente pentru a determina acordarea sau neacordarea de către organismul de certificare a certificatului FSC;
- acordarea certificatului: certificatul este acordat, cu condiția îndeplinirii cerințelor standardului, pe o perioadă de 5 ani;
- monitorizarea: după acordarea certificatului se fac vizite de monitorizare anuale;
- recertificarea: o nouă reevaluare se derulează înainte de expirarea certificatului, pentru a se păstra statutul de certificare, rezultând eliberarea unui nou certificat.

Certificarea forestieră poate aduce beneficii atât deținătorilor de certificat FSC cât și consumatorilor, comunităților locale, muncitorilor și organizațiilor neguvernamentale cu specific de mediu sau social.

În prezent certificarea este un mecanism de piață; există cerere și ofertă pentru lemnul certificat FSC și implicit un interes crescut în producerea și comercializarea produselor certificate.

În principal, decizia de intrare în procesul de certificare este în general legată de obținerea unor avantaje cum ar fi accesul pe noi piețe a lemnului certificat sau menținerea pe piețele existente. Pe lângă acestea se pot obține următoarele beneficii:

- îmbunătățirea sistemelor de management, incluzând aici mecanismele de planificare, monitorizare, evaluare și raportare;
- îmbunătățirea proceselor de gestiune a firmei și a eticii de afaceri;
- firmele pot răspunde la cererea de produse de origine controlată;
- îmbunătățirea proceselor productive.

Un motiv în plus pentru certificare îl reprezintă cel economico-financiar. Pe lângă accesul pe piețe noi sau menținerea pe cele deja existente, uneori companiile pot beneficia și de prețuri mai mari pentru produsele ce poartă sigla FSC. În ce măsură și cu câte procente va avea loc această creștere nu poate fi decisă decât de piața liberă, cea care dictează prețul. De reținut însă că acest lucru nu se întâmplă foarte des, ci doar acolo unde cererea este foarte mare.

Se recomandă ca, în viitor, ocolul silvic și direcția silvică să aibă în vedere și aceste aspecte referitoare la certificarea pădurilor.

9.4. Efectul aplicării prevederilor amenajamentului silvic asupra biodiversității

Primul amenajament elaborat pe baze științifice moderne și unitare pentru fondul forestier proprietate publică a statului din U.P. I Poiana Horea a fost cel care a intrat în vigoare în anul 1952, amenajamentul actual (întocmit în anul 2022) fiind cel de al optulea.

Astfel, având în vedere perioada îndelungată de gospodărire durabilă a fondului forestier și factorii destabilizatori de natură biotică și abiotică care s-au manifestat în zonă, se poate afirma că, menținerea integrității pădurilor și a biodiversității naturale, a fost unul din principalele obiective ale managementului asigurat de personalul silvic, în baza amenajamentelor silvice întocmite.

Reglementările pe care amenajamentele le implementează (împreună cu alte acte legislative ale sectorului silvic) **asigură existența și protecția anumitor componente și conexiuni ale ecosistemelor din ocolul silvic analizat** (inclusiv ale celor protejate), lipsa amenajamentelor (reglementărilor acestora) putând duce la grave și ireparabile perturbații în însăși existența ecosistemelor respective.

S-a demonstrat că prin implementarea prevederilor amenajamentelor silvice se realizează următoarele:

- conservarea unor arii naturale protejate, a arboretelor cu un potențial genetic deosebit a zonelor tampon ale anumitor rezervații, a pădurilor incluse în ariile protejate cuprinse în rețeaua ecologică Natura 2000, a arboretelor situate pe terenuri cu înclinare mai mare de 35 grade sau cu fenomene de înmlăștinare, a arboretelor limitrofe căilor de comunicații, a arboretelor din jurul marilor construcții hidrotehnice, a arboretelor destinate protecției unor specii ocrotite din faună, a arboretelor din ecosisteme foarte rare, amenințate sau periclitate, a arboretelor limitrofe zonei de protecție integrală a parcurilor naționale și/sau naturale etc.;

- conducerea majorității arboretelor la vârste de peste 100 de ani;
- realizarea unor lucrări de îngrijire și conducere prin care să se mențină și să se îmbunătățească starea de sănătate, stabilitatea și biodiversitatea naturală a fiecărui arboret și a pădurii în ansamblul ei;
- promovarea unor compoziții de regenerare cât mai apropiate de cele ale tipurilor naturale fundamentale de pădure;
- adoptarea unor metode de succesiune a generațiilor de arbori și arbuști (tratamente) cu perioade lungi/medii de regenerare;
- utilizarea în cazul regenerărilor artificiale a materialelor forestiere de reproducere (puieti, sămânță etc.), de proveniență cunoscută/certificată;
- planificarea tăierilor de regenerare în spiritul continuității recoltelor pe durate de minimum 60 de ani - conduce la realizarea unui mozaic de habitate naturale aflate în diverse stadii de dezvoltare, lucru benefic, în primul rând, pentru menținerea și dezvoltarea populațiilor de animale și păsări;
- luarea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea incendiilor;
- ținerea sub control a efectivelor populațiilor de insecte dăunătoare (care pot produce gradații devastatoare) și prin protejarea dușmanilor naturali ai acestora;
- gospodărirea rațională a speciilor care fac obiectul activității de vânătoare, asigurându-se hrană complementară și suplimentară atunci când este necesar, menținându-se efectivele și proporțiile, pe sexe, la niveluri optime, asigurându-se astfel o stare bună de sănătate, evitându-se producerea unor epizootii, totodată respectându-se cu strictețe perioadele de prohibiție și evitându-se executarea unor lucrări deranjante în perioada de împerechere;
- gospodărirea rațională a speciilor care fac obiectul pescuitului, prin amplasarea de construcții hidrotehnice speciale care să contribuie la oxigenarea apei, repopulări cu specii indigene, menținerea arborilor de pe marginea cursurilor de apă, care asigură umbră și hrană, evitarea unor posibile epidemii și respectarea cu strictețe a perioadele de prohibiție;
- recoltarea rațională și ecologică a fructelor de pădure, ciupercilor comestibile și a speciilor de plante medicinale;
- accesibilizarea unor trupuri de pădure prin propunerea de realizare unor noi drumuri forestiere, cu impact minim asupra habitatelor și speciilor din fondul forestier;
- combaterea unor activități umane cu caracter perturbator: braconaj cinegetic și piscicol, turism necontrolat, tăieri în delict, pășunat în zone nepermise, aruncarea deșeurilor de orice fel în ape sau în pădure, rezinaj necontrolat sau neautorizat, recoltarea de alte produse ale pădurii în afara lemnului (fructe, ciuperci comestibile, plante medicinale ș.a.), în mod necorespunzător etc.

*Trebuie menționat că, pe lângă cele anterior prezentate, în amenajamentele silvice **nu s-au prevăzut/propus următoarele lucrări:***

- producerea, utilizarea, stocarea, transportul sau manipularea de substanțe, noxe, aerosoli, materiale sau deșeuri solide, care ar putea afecta speciile sau habitatele protejate din siturile „Natura 2000”;
- realizarea de noi construcții forestiere;
- activități care să devieze cursuri de apă, să genereze poluare fonică, luminoasă, atmosferică, sau prin care să se exploateze diverse zăcăminte minerale (de suprafață sau subterane), sau cursuri de ape;

- efectuarea unor activități care să determine deteriorarea sau dispariția (distrugerea) unor habitate sau specii protejate, de interes comunitar;
- crearea unor bariere, de orice natură, care să ducă la izolarea reproductivă a vreunei specii de interes comunitar;
- activități sau lucrări care să afecteze, direct sau indirect, zonele de hrănire, reproducere sau migrare a speciilor de interes comunitar.

*Amenajamentele silvice, departe de a fi simple regulamente de exploatare, au încorporate cunoștințe și analize pluridisciplinare. De aceea, subliniem faptul că **rolul amenajamentului este unul benefic pentru menținerea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor** și că, **fără reglementările pe care le implementează, împreună cu alte acte legislative ale sectorului silvic, anumite componente și conexiuni ale ecosistemelor acum protejate, ar fi putut fi grav perturbate, unele chiar dispărute.***

9.5. Măsuri de luat în cazul apariției unor calamități manifestate după avizarea amenajamentului (inclusiv obținerea avizului de mediu)

Pe parcursul aplicării prevederilor amenajamentelor, arboretele pot fi afectate, în diferite grade de intensitate, de factori destabilizatori biotici și abiotici: incendii, doborâturi de vânt, rupturi de zăpadă, inundații, secetă, atacuri de dăunători, uscure anormală etc.

În vederea gospodăririi durabile a fondului forestier este necesară extragerea materialului lemnos și valorificarea acestuia. Recoltarea materialului lemnos se va realiza cu respectarea prevederilor legislației silvice în vigoare și va consta în:

- extragerea integrală a materialului lemnos – în arboretele afectate integral de factori biotici și abiotici și în cele care, prin extragerea arborilor afectați, se determină încadrarea arboretelor în urgența I de regenerare;
- extragerea arborilor afectați – în arboretele afectate parțial de factori biotici și abiotici.

Volumul rezultat se va încadra ca:

1. Produse accidentale I – arborii dintr-un arboret afectați integral de factori biotici și/sau abiotici, arborii dintr-un arboret cu vârsta mai mare de 1/2 din vârsta exploatabilității tehnice, afectați parțial de factori biotici și/sau abiotici sau arbori/arborete pentru care sunt aprobări legale de defrișare.

2. Produse accidentale II – arborii dintr-un arboret cu vârsta mai mică sau egală cu 1/2 din vârsta exploatabilității tehnice, afectați parțial de factori biotici și/sau abiotici.

Masa lemnoasă care se recoltează ca produse accidentale I se precomptează ca produse principale numai dacă aceasta provine din subunități de gospodărire pentru care se reglementează procesul de producție, celelalte produse accidentale I, precum și produsele accidentale II, nu se precomptează.

În condițiile în care cuantumul volumului rezultat se încadrează sub nivelul pentru care legislația stabilește modificarea prevederilor amenajamentului, acesta poate fi recoltat ca produse accidentale, după întocmirea și aprobarea actelor de punere în valoare.

Condițiile actuale pentru care este necesară întocmirea unei documentații de derogare de la prevederile amenajamentului, conform O.M. 766/23.08.2018 al M.A.P. sunt următoarele:

a) volumul arborilor afectați de factori destabilizatori biotici și/sau abiotici dintr-un arboret însumează peste 20% din volumul arboretului existent la data apariției fenomenului, determinat prin diminuarea volumului prevăzut în partea "Descrierea parcellară" din amenajamentul silvic, cu volumul recoltat de la intrarea în vigoare a acestuia; fac excepție arboretele pentru care volumul însumat al arborilor afectați este mai mic sau egal cu volumul care poate fi extras prin lucrările silvotehnice curente prevăzute de amenajamentul silvic în vigoare;

b) arborii afectați de factori destabilizatori, biotici sau abiotici, cu excepția arborilor afectați de doborâturi/rupturi de vânt/zăpadă și de incendii, dintr-un arboret sunt concentrați pe o suprafață compactă mai mare de 0,5 ha sau în situația în care extragerea arborilor afectați de factori destabilizatori, biotici sau abiotici, prevăzuți la lit. a), determină încadrarea arboretelor în urgența 1 de regenerare. Încadrarea arboretelor în urgența 1 de regenerare se stabilește de către proiectant. Pentru suprafețele de peste 0,5 ha necesare realizării instalațiilor de scos-apropiat nu este necesară modificarea prevederilor amenajamentului silvic;

c) semințișul utilizabil corespunzător compoziției de regenerare este instalat pe cel puțin 30% din suprafața arboretelor situate în zonele de stepă, silvostepă și câmpie forestieră, exploatabile în primii 10 ani, neincluse în planul decenal de recoltare a produselor principale, în care proporția speciilor de stejari este de cel puțin 40%;

d) este necesară schimbarea soluțiilor de gospodărire a pădurilor și/sau regenerarea artificială a terenurilor forestiere, și anume: schimbarea compoziției de regenerare cu alte specii decât cele prevăzute în amenajament sau în cadrul tipului natural fundamental de pădure, suspendarea pe perioada aplicării amenajamentului a regenerării artificiale a unor terenuri temporar neproductive;

e) arborii afectați de factori destabilizatori, biotici sau abiotici, fac parte din arborete încadrate în tipul I funcțional;

f) volumul de recoltat prin lucrări de conservare la nivel de arboret depășește cu peste 50% volumul de extras stabilit prin amenajamentul silvic.

Documentația de derogare, însoțită de avizul favorabil al conducătorului structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, precum și actul administrativ emis de autoritatea teritorială pentru protecția mediului, se va înainta spre aprobarea autorității publice centrale.

După avizarea amenajamentului, lucrările ce se vor executa în vederea înlăturării urmărilor calamităților naturale provocate de factori destabilizatori (biotici sau abiotici), stabilite conform O.M. 766/23.08.2018, nu vor mai necesita aviz de mediu, dar vor avea în vedere ca biodiversitatea zonei (implicit a celei din fondul forestier în studiu) să fie cât mai puțin perturbată/afectată.

